

Обґрунтування
про погодження змін до Тимчасового порядку придбання допоміжної
послуги для забезпечення регулювання частоти та активної потужності в
ОЕС України, а саме забезпечення резервів заміщення (третинне
регулювання)

Пунктом 1 частини другої статті 3 Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон) передбачено, що ринок електричної енергії функціонує на принципах, зокрема:

- забезпечення енергетичної безпеки України;
- забезпечення безпеки постачання електричної енергії споживачам, захисту їхніх прав та інтересів.

Законом визначено, що безпека постачання електричної енергії – спроможність електроенергетичної галузі забезпечувати потреби споживачів в електричній енергії відповідно до вимог цього Закону.

Правила про безпеку постачання електричної енергії, затверджені наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 27.08.2018 № 448 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 19.09.2018 за № 1076/32528 (далі – Правила безпеки постачання), встановлюють, зокрема, критерії/види порушень безпеки постачання електричної енергії.

Згідно з розділом III Правил безпеки постачання до мінімального переліку критеріїв, за якими має оцінюватися безпека постачання електричної енергії, належать, зокрема:

- баланс між попитом і пропозицією електричної енергії та потужності;
- забезпечення паливом за видами та джерелами його постачання, зокрема імпорту, тип та обсяги основного та резервного палива для певних типів електростанцій.

Також визначено, що до видів порушень безпеки постачання електричної енергії належать, зокрема:

- критичний стан забезпечення паливом, зокрема зниження рівня запасів палива нижче затверджених Міненерго обсягів резервів відповідного палива для певних типів електростанцій;

- зниження обсягів наявних резервів генеруючих потужностей об'єднаної енергетичної системи України (далі – ОЕС України) нижче рівня, який забезпечує дотримання меж операційної безпеки.

Відповідно до положень розділу VIII Правил безпеки постачання Міненерго спільно з Регулятором, оператором системи передачі та іншими відповідними установами здійснюють моніторинг безпеки постачання електричної енергії в Україні, який має охоплювати, зокрема:

- межі операційної безпеки;
- баланс попиту та пропозиції на ринку електричної енергії;
- заходи щодо покриття максимального навантаження та недопущення дефіциту генеруючих потужностей.

Водночас Правила безпеки постачання визначають, зокрема, заходи, що вживатимуть у разі виникнення ризику порушення безпеки постачання електричної енергії.

Аналіз ситуації щодо можливості забезпечення балансу між виробництвом та споживанням в енергосистемі в умовах військової агресії російської федерації

на території України свідчить про критичну ситуацію та створює загрозу безпеці постачання електричної енергії.

Варто зауважити, на нараді, що проходила 22.06.2022 під головуванням Міністерства енергетики за участі представників НКРЕКП та НЕК «Укренерго» (протокол № 17/1.2-4.3-50), зазначено, що на сьогодні ситуація із забезпеченням надійності роботи Харківського енерговузла значно погіршилась внаслідок військової агресії російської федерації на території України.

Для забезпечення режимів роботи Харківського енерговузла мінімальний склад генерації, що повинен залишатись в роботі – не менше одного блока на Харківській ТЕЦ-5 з навантаженням не нижче 55 МВт та одного блока на Зміївській ТЕС з мінімальним навантаженням у відповідності до його технічних характеристик.

Разом з тим, листами від 09.06.2022 № 01-11/615 та від 15.06.2022 № 01-11/630 ПрАТ «Харківська ТЕЦ-5» поінформувало Міністерство енергетики про те, що враховуючи високу ціну на природний газ робота підприємства є збитковою.

З огляду на те, що зупинка зазначених електростанцій може призвести до тяжких наслідків щодо забезпечення споживачів електроенергією та режиму роботи ОЕС України в цілому, забезпечення беззбиткової роботи ПрАТ «Харківська ТЕЦ-5» є питанням, що потребує негайного вирішення, зокрема, шляхом внесення змін до Тимчасового порядку придбання допоміжної послуги для забезпечення регулювання частоти та активної потужності в ОЕС України, а саме забезпечення резервів заміщення (третинне регулювання), погодженого постановою НКРЕКП від 08.11.2021 № 2003 (зі змінами) (далі – Тимчасовий порядок), у частині коригування граничної ціни на допоміжну послугу із резервів заміщення (далі – ДП РЗ).

Представники Міністерства енергетики, НКРЕКП, НЕК «Укренерго» за результатами розрахунків, з урахуванням ціни на газ 24 571 грн/м³, погодились, що для покриття собівартості виробництва електричної енергії для енергогенеруючого обладнання, основним проєктним паливом якого є газ та/або мазут, гранична ціна пропозиції на ДП РЗ має становити 5 674 грн /МВт без ПДВ.

З огляду на зазначене учасники наради визнали за доцільне доручити НЕК «Укренерго» розроблення відповідних змін до Тимчасового порядку та надати на погодження НКРЕКП.

Ураховуючи зазначене, НЕК «Укренерго» розроблено проєкт змін до Тимчасового порядку та надано на погодження НКРЕКП листом від 24.06.2022 № 01/25703.

Зважаючи на викладене та з метою забезпечення безпеки постачання та запобігання надзвичайної ситуації в енергетичній системі України, Департамент енергоринку виносить на розгляд НКРЕКП проєкт постанови «Про погодження Змін до Тимчасового порядку придбання допоміжної послуги для забезпечення регулювання частоти та активної потужності в ОЕС України, а саме забезпечення резервів заміщення (третинне регулювання)».

**Директор
Департаменту енергоринку**

Юлія ШАМРЕЛЮК

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про погодження змін до Тимчасового порядку придбання допоміжної послуги для забезпечення регулювання частоти та активної потужності в ОЕС України, а саме забезпечення резервів заміщення (третинне регулювання)

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», у зв'язку з введенням воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 та продовженого Указом Президента України від 14 березня 2022 року № 133/2022, від 18 квітня 2022 року № 259/2022, від 17 травня 2022 року № 341/2022, з урахуванням протоколу наради під головуванням Першого заступника Міністра енергетики Ю. Власенка щодо розгляду питання залучення енергогенеруючих компаній для забезпечення безпеки постачання електричної енергії споживачам від 22 червня 2022 року № 17/1.2-4.3-50, проведеної за участі Міністерства енергетики України, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, та НЕК «Укренерго», та з урахуванням листа НЕК «УКРЕНЕРГО» від 24 червня 2022 року № 01/25703 Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Погодити зміни до Тимчасового порядку придбання допоміжної послуги для забезпечення регулювання частоти та активної потужності в ОЕС України, а саме забезпечення резервів заміщення (третинне регулювання), погодженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 08 листопада 2021 року № 2003 (зі змінами).

2. НЕК «УКРЕНЕРГО» протягом двох днів з дня набрання чинності цією постановою оприлюднити на власному офіційному вебсайті Тимчасовий порядок придбання допоміжної послуги для забезпечення регулювання частоти та активної потужності в ОЕС України, а саме забезпечення резервів заміщення (третинне регулювання) зі змінами, погодженими цією постановою.

Голова НКРЕКП

Костянтин УЩАПОВСЬКИЙ

**Обґрунтування до рішення НКРЕКП
про врегулювання актуальних питань забезпечення безпеки постачання та
запобігання надзвичайної ситуації в енергетичній системі України**

Пунктом 1 частини другої статті 3 Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон) передбачено, що ринок електричної енергії функціонує на принципах, зокрема:

забезпечення енергетичної безпеки України;
забезпечення безпеки постачання електричної енергії споживачам, захисту їхніх прав та інтересів.

Правила про безпеку постачання електричної енергії, затверджені наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 27.08.2018 № 448 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 19.09.2018 за № 1076/32528 (далі – Правила безпеки постачання), встановлюють, зокрема, критерії/види порушень безпеки постачання електричної енергії.

Відповідно до положень розділу VIII Правил безпеки постачання Міненерго спільно з Регулятором, оператором системи передачі та іншими відповідними установами здійснюють моніторинг безпеки постачання електричної енергії в Україні, який має охоплювати, зокрема:

межі операційної безпеки;
баланс попиту та пропозиції на ринку електричної енергії;
заходи щодо покриття максимального навантаження та недопущення дефіциту генеруючих потужностей.

Ураховуючи викладене вище та з метою прийняття виваженого рішення, після аналізу та опрацювання результатів моніторингу Департамент енергоринку розгляне питання щодо підготовки та оприлюднення проєкту рішення НКРЕКП.

**Директор
Департаменту енергоринку**

Юлія ШАМРЕЛЮК